

Beslut

efter tillsyn av den fristående grundskolan Bro-
skolan i Örnsköldsvik

Broskolan AB.

2011-02-23

Box 411

1 (13)

891 28 Örnsköldsvik

Dnr 44-2010:5037

Tillsyn i den fristående grundskolan Broskolan

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Broskolan skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionen konstaterar att Broskolan har haft en positiv utveckling sedan förra tillsynen. De konfessionella inslag i undervisningen som kritiserades i beslutet daterat den 25 maj 2007 (dnr: 54-2006:2405) syns inte i denna tillsyn vilket tyder på att undervisningen är allsidig och saklig. Skolan måste dock säkerställa att det är helt frivilligt för eleverna att aktivt delta i de konfessionella inslag som förekommer under de obligatoriska morgonsamlingarna.

Broskolan har enligt sin egen bedömning en relativt stor andel elever i behov av särskilda stödinsatser. Skolan anser sig dock inte ha resurser att ge alla elever i behov av särskilt stöd det stöd de behöver. Som en del av kvalitetsarbetet måste rektorn se till att skolans arbete med särskilda stödinsatser utvärderas och omprövas på skolnivå samt att arbetet organiseras så att alla elever får stöd utifrån sina behov och förutsättningar.

Andelen lärare som har utbildning i de ämnen de huvudsakligen undervisar i har ökat. Skolinspektionen konstaterar dock att problemet kvarstår för de äldre eleverna i no, engelska samt hem- och konsumentkunskap. Skolan bör därför sträva efter att rekrytera personal med rätt utbildning samt att fortbilda den personal som saknar rätt utbildning.

Broskolans personal uppvisar ett stort engagemang och arbetet med att skapa en trygg lärandemiljö har varit framgångsrikt. Såväl elever som föräldrar uppger att stämningen är god på skolan mellan elever och mellan elever och personal. Vidare upplever elever-

na att lärarna i stor utsträckning försöker anpassa undervisningen till elevernas förutsättningar.

Såväl de skriftliga omdömen som lärarna upprättar som elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP) behöver konkretiseras. De utgår inte alltid från de nationella målen och är ibland allmänt skrivna och sammanfattar inte alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt.

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av Broskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Broskolan ger inte alla elever förutsättningar att nå lägst målen i alla ämnen. (Lpo 94 punkten 2.2 kunskaper samt 9 kap 2 § skollagen).
- Särskilt stöd ges inte alla elever utifrån elevernas behov. (9 kap 2 § skollagen samt 1 a kap 5 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet).
- Skolan säkerställer inte att det är helt frivilligt för eleverna att delta i konfessionella inslag vid morgonsamlingar. (9 kap 2 § skollagen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Broskolan identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

- Huvudmannen behöver arbeta för att öka personalens utbildning för den undervisning de bedriver
- Individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen behöver utvecklas.
- I kvalitetsarbetet behöver Rektorn ta ett större ansvar för att utvärdera och ompröva särskilda stödinsatser

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 23 maj 2011.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Mårten Olsson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Sten Svanholm

Undervisningsråd

Kopia till

Örnsköldsviks kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Broskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Örnsköldsviks kommun under maj 2010 till januari 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Broskolan den 13-14 januari 2011.

Huvudmannen för Broskolan får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet. Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Broskolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Örnsköldsviks kommunangående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Den 7 december 2010 meddelade kommunen i en skrivelse att man inte nyttjat sin rätt till insyn i verksamheten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Broskolan

Broskolan	Antal elever
Fristående förskoleklass	4
Fristående grundskola	83

Källa: Broskolan

Skolverket godkände Broskolan i Örnsköldsvik som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 (dnr 1999 1084) den 1 december 2000. Skolverket godkände Broskolan att bedriva fristående förskoleklass samt grundskola för årskurserna 7–9 (dnr 01:3594 och dnr(43-2001:1286) den 3 december 2001. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Huvudman för skolan är Broskolan AB med organisations nummer 55 67 09 – 1391. Verksamheten vid Broskolan startade läsåret 2000/01 och omfattar nu årskurserna F–9.

Skollokaler finns i samma byggnader som församlingen Trons Skölds församlingslokaler. Skolan har en konfessionell inriktning som bygger på en evangelisk kristen trosuppfattning. Broskolan har i sin ansökan om tillstånd att bedriva grundskola angivit att skolan kommer att följa läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94 och de nationella kursplanerna

Skolan hade vid tillsynsbesöket 87 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Örnsköldsviks kommun, men skolan har även elever från Kramfors kommun

Tillsynsprotokoll för Broskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Broskolan ger inte alla elever förutsättningar att nå lägst målen i alla ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, Kunskaper och 9 kap. 2 § skollagen

Motivering:

De grupper av elever som sedan starten gått ut årskurs nio har varit små. Därför finns endast ett begränsat antal med resultat att bedöma. Flera av eleverna har dessutom endast tillhört Broskolan en kortare del av sin skoltid. Det låga antalet elever medför att enskilda elevers resultat ger ett kraftigt utslag i årskurssammanställningar. År 2008 var skolans meritvärde 241,0 och 2010 var meritvärdet 208,0. År 2010 var åtta av tio elever i årskurs 9 godkända i alla ämnen. Skolan uppvisar goda resultat på de nationella proven med undantag för engelska i årskurs 5 där flera elever inte nådde nivån för godkänt. Variationen i resultat är stor mellan olika årskurser på skolan och ett par av årskurserna uppvisar väldigt svaga resultat. Enligt skolan beror detta på stora olikheter i elevernas förutsättningar. Underlaget är dock för begränsat för att dra några långtgående slutsatser om skolans samlade resultat.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att tillse att skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Motivering:

Vid tidigare tillsyn och kvalitetsgranskning har Broskolan kritiserats för att undervisning bedrivs av lärare som saknar utbildning i de ämnen de undervisar. Även om an-

delen lärare som saknar utbildning i sina ämnen tidigare varit högre konstaterar Skolinspektionen att problemet kvarstår för de äldre eleverna i ämnena no och engelska samt hem- och konsumentkunskap. Detta kan dock vara ett övergående problem eftersom läraren i engelska går en behörighetsgivande utbildning i ämnet. Likaså är en lärare tjänstledig för att avsluta sin utbildning i de naturorienterande ämnena. Skolinspektionen vill särskilt påpeka att rektorn har ansvar för att eleverna ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen. När skolan använder lärare som saknar utbildning i något eller några av de ämnen läraren undervisar i måste rektorn säkerställa att utbildningen ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar de krav som ställs på undervisningen inom det offentliga skolväsendet samt att bedömning och betygssättning sker på ett likvärdigt sätt och i överensstämmelse med bestämmelserna.

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta ytterligare åtgärder för att tillse att det är helt frivilligt för eleverna att aktivt delta i konfessionella inslag vid morgonsamlingar.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Motivering:

En fristående skola ska bland annat svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Inom ramen för detta får fristående skolor ha en konfessionell inriktning exempelvis morgonsamlingar med konfessionellt innehåll. Deltagande i de aktiviteter som utförs under morgonsamlingarna måste dock vara frivilliga för eleverna. Vid tillsynsbesöket besökte inspektörerna två morgonsamlingar. Vid flera tillfällen uppmanades elever av en lärare att visa deltagande i konfessionella inslag genom att resa sig när kristna sånger framfördes under morgonsamlingen. Skolinspektionen konstaterar att lärarens agerande kan upplevas pressande för eleverna och medföra att de mot sin vilja blir aktiva i konfessionella inslag vilket inte är i överensstämmelse med skollagen.

Skolan måste säkerställa att det är valfritt för eleverna att aktivt delta i de konfessionella inslag som förekommer under morgonsamlingarna.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som lärarna upprättar behöver utvecklas.

Författningsstöd:

1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet med hänvisning till 7 kap 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan (IUP) ge omdömen om elevens kunskapsutveckling. Detta ska ske i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

De individuella utvecklingsplanerna vid Broskolan har brister och utgår inte alltid från de nationella målen, exempelvis anges mål som Staninepoäng när det gäller att förbättra rättstavning, ordförståelse eller öka läshastighet vilket är svårtolkat. De individuella utvecklingsplanerna sammanfattar inte alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. De skriftliga kommentarerna är ibland för allmänt skrivna. Kommentarerna i såväl skriftliga omdömen som IUP behöver konkretiseras.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för bedömning och utvärdering**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn i sitt kvalitetsarbete behöver ta ett större ansvar för att utvärdera och ompröva skolans särskilda stödinsatser.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Motivering:

Som en del av kvalitetsarbetet måste rektorn se till att skolans arbete med särskilda stödinsatser utvärderas och omprövas på skolnivå. Intervjuer och dokumentation visar att särskilt stöd följs upp på individnivå i samband med att insatser formulerade i åtgärdsprogram utvärderas. Uppföljningar på individnivå ger dock inte rektorn den samlade bild som kan behövas för att bedöma skolans behov av att förändra arbetet med särskilt stöd för att ytterligare öka måluppfyllelsen. Uppföljningen av skolans arbete med särskilt stöd ska utgöra en del av det systematiska kvalitetsarbetet vilket skolan måste åtgärda.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid tillsynsbesöket uppfyllde inte Skolans årliga plan mot kränkande behandling kraven i skollagen. I samband med faktagranskningen av detta beslut har skolan genomfört nödvändiga förändringar i planen vilken därmed motsvarar kraven.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

I skolans årliga plan mot kränkande behandling saknas vid tillsynsbesöket en beskrivning av hur skolan ska agera i händelse av att elever upplever sig kränkta av personal. Elever och föräldrar ska känna till vart man vänder sig om en sådan situation inträffar. Det är också viktigt att skolan har en känd strategi för hur skolan ska agera om elever upplever sig kränkta av personal.

Följande komplettering av planen redovisades till Skolinspektionen vid sakgranskningen av rapporten.

”Vuxnas kränkningar mot barn

Det kan även hända att personal kränker elever på skolan. Som kollega har man ansvar att inför barnet bekräfta att man noterat den kränkande handlingen och att man tar avstånd från den. Annars blir det ett tyst erkännande av kränkningen som därigenom upplevs hårdare av offret.

För att se till att personalen på skolan tar kränkningar på allvar och aktivt försöker att motarbeta dem, förs regelbundna samtal i olika forum för att diskutera förhållningssätt och metoder för ett framgångsrikt ledarskap i skolans miljöer. Forum kan t.ex. vara lärarkonferens, arbetslagsmöte eller antimobbingmöte. Ansvariga för att en regelbunden dialog sker är rektor och arbetslagsledarna i varje arbetslag. Avstämning sker med rektor och arbetslagsledare på regelbundet veckomöte.

Åtgärder när personal kränker elev

- Anställd skolpersonal eller elev som får vetskap om hot, kränkning, trakasserier, diskriminering eller våld från personal som riktas mot elev ska omgående vända sig till skolledningen med denna information.
- Om en elev känner sig kränkt av en vuxen på skolan vänder sig elev eller förälder till berörd pedagog, klasslärare, rektor, skolsköterska, kurator eller annan personal.

- Skolledning ska omedelbart påbörja utredning, som dokumenteras, för att få en totalbild av situationen, vilket bl.a. innebär samtal med alla berörda parter.
- Skolledning fattar beslut om åtgärd. De åtgärder som kan bli aktuella om kränkningen inte upphör är skriftlig varning, omplacering, avstängning, och/eller polisanmälan.”

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Vid tillsynsbesöket var skolans erbjudande om språkval inte i enlighet med författningarnas krav. I samband med sakgranskningen redovisar skolan en revidering av språkvalserbjudandet som är i överensstämmelse med författningarnas krav.

Författningsstöd:

9 kap 2 § skollagen jämfört med 2 kap. 17-18 §§ i grundskoleförordningen.

Motivering:

Broskolan erbjuder spanska samt fördjupad engelska/svenska som språkval. Den som väljer alternativet fördjupad svenska/engelska får undervisning i båda dessa ämnen. Skolinspektionen vill därför förtydliga innebörden i den förordning som lagstiftningen syftar till: *Svenska och engelska måste kunna väljas som separata alternativ i språkvalet*. Broskolan måste förändra sitt språkvalserbjudande i enlighet med detta.

Följande komplettering av språkvalserbjudandet redovisades till Skolinspektionen vid sakgranskningen av rapporten.

I språkvalserbjudandet är nedanstående ändring genomförd. Denna ändring är informerad till lärare och elever via samtal och/eller via skriftlig info på hemsida.

Språk

Spanska
Fördjupad Engelska/Svenska
Fördjupad Engelska
Fördjupad Svenska

☐ Söker till HT/VT _____
☐ Söker till HT/VT _____
☐ Söker till HT/VT _____
☐ Söker till HT/VT _____

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolan ger inte alla elever i behov av särskilt stöd det särskilda stöd de behöver och uppfyller därmed inte förordningens krav.

Författningsstöd:

9 kap 2 § skollagen, 1 a kap 5 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet

Motivering:

Enligt skollagen ska skolan ge särskilt stöd till elever som har svårigheter i skolarbetet. Broskolan uppger att de har många elever i behov av anpassningar och särskilt stöd. Tillsynen visar dock att särskilt stöd inte ges till alla elever som behöver det. Enligt rektorn och huvudmannen beror det på att skolans resurser inte är tillräckliga för att tillgodose alla elevers behov av särskilt stöd. Skolinspektionen vill påpeka att skollagen inte gör några undantag från skolans skyldighet att ge elever som är i behov av särskilda stödinsatser det särskilt stöd de behöver.

Om lärarna får indikationer på att eleven inte kommer att klara målen ska rektorn informeras. Rektorn ska då se till att elevens behov utreds. Visar utredningen att eleven är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmen ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Att skolan inte anser sig ha tillräckliga resurser för att ge alla elever med svårigheter i skolarbetet särskilt stöd förändrar inte skolans skyldigheter i detta avseende. Skolinspektionens bedömning är att skolan inte ger särskilt stöd till alla elever som har rätt till detta vilket skolan måste åtgärda.